

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/57/2000

O POPULARNOŚCI FAKTYCZNYCH I POTENCJALNYCH KANDYDATÓW W WYBORACH PREZYDENCKICH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2000

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Już sześciu kandydatów potwierdziło swoją decyzję o starcie w zbliżających się wyborach prezydenckich. Zamiar kandydowania w tegorocznych wyborach oficjalnie zgłosili: Lech Wałęsa, Andrzej Olechowski, Janusz Korwin-Mikke, Tadeusz Wilecki, Andrzej Lepper i Bogdan Pawłowski. Ostatnio - już w czasie realizacji naszego sondażu¹ - do grona tych, którzy mogą być uważani za zadeklarowanych kandydatów, dołączył Jan Łopuszański. Obecny prezydent zapowiedział ogłoszenie decyzji o swoim kandydowaniu w połowie tego miesiąca.

Nie licząc Aleksandra Kwaśniewskiego, lista oficjalnie zgłoszonych kandydatów do najwyższego urzędu w państwie zapełnia się jak na razie politykami mającymi dotąd relatywnie małe lub najwyżej niezbyt silne zaplecze polityczne, a przede wszystkim nie mającymi oficjalnego poparcia największych i najbardziej liczących się na naszej scenie ugrupowań politycznych. Głównym przedmiotem dyskusji toczonych w mediach pozostaje nadal przede wszystkim to, kto w wyborach prezydenckich będzie reprezentował prawą stronę sceny politycznej. Mimo że upływają kolejne terminy, w których miała zapaść jakaś decyzja, wspólnego kandydata na urząd prezydenta nadal nie wyłoniła AWS - w tej mierze opinia publiczna w dalszym ciągu zdana jest na domysły i spekulacje. Niezmiennie najpoważniejszą kandydaturą tego obozu wydaje się Marian Krzaklewski, jednak przedmiotem dyskusji jest nie tylko kwestia osobistej decyzji przewodniczącego, ale w ogóle sposób wyłonienia kandydata tej formacji. Dyskutowana była możliwość startu w wyborach marszałka Sejmu Macieja Płażyńskiego. Ostatnio, już w trakcie realizacji sondażu, w przedwyborczych rozważaniach po raz kolejny powróciło nazwisko premiera.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (119) przeprowadzono w dniach 30 marca - 4 kwietnia 2000 roku na 1111-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Z podjęciem decyzji i jednoznacznym zadeklarowaniem swego poparcia dla któregoś z kandydatów w dalszym ciągu zwlekają również pozostałe liczące się ugrupowania polityczne. W Unii Wolności rozważane są rozmaite opcje: mówi się o poparciu kandydata zgłoszonego przez AWS, o możliwości udzielenia poparcia Andrzejowi Olechowskiemu, jak również o wyłonieniu własnego kandydata z grona liczących się polityków tej partii. W tym kontekście wymieniany jest m. in. Władysław Frasyniuk. Opozycyjne PSL także rozważa różne scenariusze w związku z wyborami prezydenckimi. Wśród kandydatur pojawiających się w dyskusjach mówi się m. in. o byłym marszałku Senatu Adamie Struziku. Potencjalnym kandydatem części prawicy jest także Jan Olszewski.

Lista potencjalnych kandydatów do prezydentury w zasadniczej jej części nadal pozostaje zatem wielką niewiadomą. Ponieważ w przypadku wyborów prezydenckich zawsze bardzo istotny jest kontekst, w którym dokonuje się wyboru (czyli to między kim a kim się wybiera), dlatego na obecnym etapie dane sondażowe należy traktować z pewną rezerwą.

Gdyby wybory prezydenckie odbywały się w ostatnią niedzielę, udział w nich wzięłoby 76% badanych, a więc tyle samo ile przed trzema miesiącami.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory prezydenckie, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?	Wskazania respondentów według terminów badań	
	styczeń 2000	kwiecień 2000
	w procentach	
Na pewno wziął(ę)bym w nich udział	75	76
Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział	13	11
Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału	12	14

Wśród potencjalnych uczestników wyborczej walki niezmiennie największym poparciem cieszy się kandydatura obecnego prezydenta. Zamiar oddania głosu na Aleksandra Kwaśniewskiego deklaruje obecnie trzy piąte ankietowanych (61%) zapowiadających swój udział w wyborach, a więc o 6 punktów więcej niż przed trzema miesiącami. Obecny prezydent jest jak dotąd liderem praktycznie niemającym konkurenta.

Drugie miejsce, podobnie jak w styczniu, również z lepszym niż wówczas wynikiem, zajmuje Andrzej Olechowski. Zamiar poparcia go w wyborach deklaruje obecnie co ósmy potencjalny uczestnik głosowania (12%).

Tabela 2

Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?	Wskazania osób deklarujących udział w wyborach prezydenckich	
	styczeń 2000 (N=805)	kwiecień 2000 (N=838)
	w procentach	
Aleksander Kwaśniewski	55	61
Andrzej Olechowski	8	12
Marian Krzaklewski	6	4
Lech Wałęsa	4	4
Jan Olszewski	3	3
Maciej Płażyński	2	3
Andrzej Lepper	3	2
Janusz Korwin-Mikke	2	poniżej 1
Adam Struzik	-	poniżej 1
Władysław Frasyniuk	-	poniżej 1
Tadeusz Wilecki	poniżej 1	poniżej 1
Bogdan Pawłowski	-	0
Tadeusz Mazowiecki	4	-
Jerzy Buzek	2	-
Jarosław Kalinowski	2	-
Ktoś inny	2	2
Trudno powiedzieć	8	8

Wyraźnie mniejszym poparciem cieszą się pozostali potencjalni pretendenci do prezydentury: Lech Wałęsa oraz Marian Krzaklewski (po 4%). Za kandydaturą lidera AWS opowiada się obecnie nieco mniej osób niż w styczniu (o 2 punkty procentowe - różnica w granicach błędu statystycznego). Minimalnie mniejszym poparciem niż Marian Krzaklewski cieszy się mogący uchodzić za drugiego z ewentualnych kandydatów AWS - Maciej Płażyński (3%). Tylko na 2% głosów mógłby obecnie liczyć Andrzej Lepper.

W dalszym ciągu znikomą popularnością cieszy się także kandydatura Tadeusza Wileckiego. Zamiar oddania na niego głosu deklaruje niespełna 1% potencjalnych wyborców. Mało popularnymi kandydatami okazali się także Władysław Frasyniuk oraz Adam Struzik.

★

★

★

W kwietniu na niespełna pół roku przed wyborami prezydenckimi Aleksander Kwaśniewski ciągle pozostaje poza zasięgiem innych potencjalnych i zdeklarowanych już kandydatów na najwyższy urząd w państwie. Jego kandydatura ma w dużej mierze charakter uniwersalny, zbiera on głosy zwolenników różnych opcji politycznych. Należy więc liczyć się z tym, że dobremu wynikowi obecnego prezydenta sprzyja brak równie uniwersalnej (a więc mogącej zyskać nie tylko głosy zdeklarowanych zwolenników) kandydatury zgłoszonej z drugiej strony sceny politycznej. Jak dotąd mała atrakcyjność innych kandydatów, a zwłaszcza niepewność co do faktycznego ich udziału w wyborach, wydaje się wzmocniać poparcie dla obecnego prezydenta.

Słabe wyniki pozostałych kandydatów nie przesądzają jednak o szansach, jakie politycy ci mieliby w wyborach. W obecnej sytuacji nazwiska osób, o których mówi się, że mogą być potencjalnymi kandydatami, są traktowane przez opinię publiczną jako jedna z wielu możliwości. Już sam fakt uznania danego polityka za oficjalnego i mającego poparcie własnej partii kandydata może zmienić jego sytuację w rankingu prezydenckim.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory prezydenckie, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	76	11	14	1109
Płeć				
Mężczyźni	78	10	12	526
Kobiety	73	11	15	583
Wiek				
18-24 lat	71	16	12	159
25-34	73	14	13	195
35-44	80	10	9	230
45-54	83	7	10	203
55-64	79	5	17	141
65 lat i więcej	66	10	23	182
Miejsce zamieszkania				
Wieś	75	12	13	408
Miasto do 20 tys.	77	10	13	112
20-100 tys.	77	9	14	248
101-500 tys.	77	10	13	204
501 tys. i więcej mieszk.	72	10	18	137
Wykształcenie				
Podstawowe	66	13	22	340
Zasadnicze zawodowe	74	14	12	293
Średnie	83	7	9	357
Wyższe	85	6	9	119
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	86	10	4	67
Prac. umysł. niż. szczebla	78	8	13	100
Pracownicy fiz. - umysł.	81	8	11	77
Robotnicy wykwalifikowani	85	6	9	116
Robotnicy niewykwalifik.	87	8	4	34
Rolnicy	71	21	8	54
Pracujący na własny rach.	90	7	3	48
Bierni zawodowo				
Renciści	69	12	19	135
Emeryci	71	7	21	209
Uczniowie i studenci	74	19	8	83
Bezrobotni	67	14	19	121
Gospodynie domowe i inni	73	12	15	65
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	82	10	7	166
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	81	7	11	105
sekt. pryw. poza rolnict.	84	7	9	199
prywatnym gosp. rolnym	73	21	6	56
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	73	14	13	190
276-399	75	9	16	121
400-549	77	11	12	225
550-799	72	8	19	138
Powyżej 799 zł	85	10	6	157
Ocena własnych war. mater.				
Złe	67	13	20	359
Średnie	78	10	12	506
Dobre	83	8	9	243
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	72	10	18	68
Raz w tygodniu	77	11	12	614
1-2 razy w miesiącu	74	13	13	167
Kilka razy w roku	77	7	16	168
W ogóle nie uczestniczy	71	12	17	89
Poglądy polityczne				
Lewica	90	6	5	319
Centrum	72	11	16	305
Prawica	84	8	8	229
Trudno powiedzieć	55	18	27	256

Tabela 2. Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?

(%)

	Władysław Frasyniuk	Janusz Korwin-Mikke	Marian Krzaklewski	Aleksander Kwaśniewski	Andrzej Lepper	Andrzej Olechowski	Jan Olszewski	Maciej Płażyński
Ogółem	0	0	4	61	2	12	3	3
Płeć								
Mężczyźni	0	0	4	62	3	11	4	2
Kobiety	0	0	4	60	2	13	1	3
Wiek								
18-24 lat	1	1	2	66	3	8	0	3
25-34	0	0	4	66	5	12	3	0
35-44	1	1	5	59	1	13	3	4
45-54	0	0	3	64	0	15	3	1
55-64	0	0	7	58	0	11	1	4
65 lat i więcej	0	0	4	53	3	12	4	3
Miejsce zamieszkania								
Wieś	0	1	4	60	4	8	2	2
Miasto do 20 tys.	0	1	5	65	0	8	2	4
20-100 tys.	0	0	5	64	0	11	2	3
101-500 tys.	1	0	4	63	1	16	4	2
501 tys. i więcej mieszk.	0	0	0	54	2	26	2	4
Wykształcenie								
Podstawowe	0	0	8	58	2	5	2	2
Zasadnicze zawodowe	0	0	3	66	3	10	2	1
Średnie	1	1	1	63	1	15	3	4
Wyższe	0	1	7	51	2	21	2	4
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	0	1	0	62	0	25	5	2
Prac. umysł. niż. szczebla	0	0	6	58	1	17	3	5
Pracownicy fiz. - umysł.	0	3	2	58	2	22	1	5
Robotnicy wykwalifikowani	0	1	5	66	5	9	3	0
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	10	52	0	0	0	0
Rolnicy	0	0	12	51	3	13	0	3
Pracujący na własny rach.	0	0	1	53	0	21	7	0
Bierni zawodowo								
Renciści	1	0	4	60	2	9	4	2
Emeryci	0	0	4	57	1	11	2	5
Uczniowie i studenci	2	0	4	65	2	2	0	6
Bezrobotni	0	1	0	69	5	9	4	1
Gospodynie domowe i inni	0	0	5	64	2	9	0	0
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	0	0	6	62	1	16	3	4
spółce właścicieli	0	0	0	66	0	12	0	3
prywatnych i państwa	0	3	6	66	0	12	0	3
sekt. pryw. poza rolnict.	0	0	2	59	3	16	5	3
prywatnym gosp. rolnym	0	0	13	51	3	14	0	3
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	0	0	5	63	4	7	2	3
276-399	0	0	3	65	3	7	3	3
400-549	0	0	5	60	1	13	2	3
550-799	0	3	4	66	1	9	5	3
Powyżej 799 zł	0	0	4	58	0	18	5	4
Ocena własnych war. mater.								
Złe	0	1	4	62	5	9	2	2
Średnie	0	0	3	61	1	12	2	2
Dobre	2	0	6	60	1	16	4	5
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	0	0	5	37	5	12	4	10
Raz w tygodniu	0	0	5	56	3	14	3	2
1-2 razy w miesiącu	1	0	2	61	0	14	2	4
Kilka razy w roku	0	2	4	77	0	6	3	2
W ogóle nie uczestniczy	1	1	1	81	1	10	2	0
Poglądy polityczne								
Lewica	0	0	0	89	1	4	0	0
Centrum	0	1	3	60	3	12	2	2
Prawica	2	0	10	22	2	30	7	8
Trudno powiedzieć	0	0	7	59	3	4	2	1

Tabela 2 cd. Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?
(%)

	Adam Struzik	Lech Wałęsa	Tadeusz Wilecki	Ktoś inny	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	0	4	0	2	8	838
Płeć						
Mężczyźni	1	4	1	2	7	411
Kobiety	0	4	0	2	10	427
Wiek						
18-24 lat	0	5	0	1	8	113
25-34	0	2	1	0	7	143
35-44	0	3	0	1	10	184
45-54	0	5	0	2	6	167
55-64	2	4	1	5	7	111
65 lat i więcej	0	5	1	2	13	120
Miejsce zamieszkania						
Wieś	1	3	1	1	13	305
Miasto do 20 tys.	0	5	0	4	6	87
20-100 tys.	0	4	1	2	8	192
101-500 tys.	0	3	0	2	4	157
501 tys. i więcej mieszk.	0	5	0	3	4	98
Wykształcenie						
Podstawowe	1	7	1	1	12	223
Zasadnicze zawodowe	0	2	0	1	11	217
Średnie	0	4	0	1	5	297
Wyższe	0	0	0	8	4	101
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	0	0	0	1	4	58
Prac.umysł.niż.szczebła	0	0	0	0	4	78
Pracownicy fiz.-umysł.	0	0	0	1	7	63
Robotnicy wykwalifikowani	0	3	1	2	6	98
Robotnicy niewykwalifik.	0	18	0	6	13	29
Rolnicy	0	8	0	0	9	38
Pracujący na własny rach.	0	3	0	2	13	43
Bierni zawodowo						
Renciści	0	5	0	2	10	93
Emeryci	1	4	2	4	9	149
Uczniowie i studenci	0	4	0	2	11	61
Bezrobotni	0	4	0	0	8	80
Gospodynie domowe i inni	0	3	1	5	11	47
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	0	4	0	0	5	137
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	0	1	0	4	5	85
sekt. pryw. poza rolnict.	0	3	1	2	8	167
prywatnym gosp. rolnym	0	8	0	0	9	41
Dochody na jedną osobę						
Do 275 zł	0	5	0	1	10	138
276-399	0	4	1	2	11	91
400-549	1	4	1	1	9	174
550-799	0	4	1	5	2	100
Powyżej 799 zł	0	3	0	4	3	133
Ocena własnych war. mater.						
Złe	1	4	0	2	9	241
Średnie	0	4	1	2	10	395
Dobre	0	3	0	1	3	202
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	0	9	0	8	10	49
Raz w tygodniu	0	5	1	1	9	472
1-2 razy w miesiącu	0	3	0	1	13	124
Kilka razy w roku	0	1	0	3	3	129
W ogóle nie uczestniczy	0	1	0	2	1	62
Poglądy polityczne						
Lewica	1	0	0	1	3	286
Centrum	0	4	1	3	8	221
Prawica	0	10	1	3	7	192
Trudno powiedzieć	0	2	0	0	22	139